

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE

DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

D. L. P. M. 770 - 1987

II Legislatura

Any 1987

Número 9

Sessió del Parlament de les Illes Balears, celebrada
dia 29 d'octubre del 1987, amb assistència de
l'Excel·lentíssim Senyor President del Congrés
dels Diputats, Fèlix Pons i Irazazàbal.

Presidència del Molt Il·lustre Sr. Jeroni Albertí i Picornell

Lloc de celebració: Seu del Parlament

EL SR. PRESIDENT:

Sres. i Srs. Diputats, s'obre la Sessió Solemne, convocada amb motiu de la visita oficial de l'Excm. Sr. President del Congrés dels Diputats, Sr. Fèlix Pons, a aquest Parlament.

Sres. i Srs. Diputats, Excm. Sr. President del Congrés dels Diputats.

En nom d'aquesta Cambra i de tots els seus membres, així com en el meu propi, em plau de donar la nostra sincera benvinguda a l'Excel·lentíssim Sr. Fèlix Pons i Irazazàbal, President del Congrés dels Diputats de l'Estat Espanyol, la presència del qual en aquest Parlament no constitueix ni una novetat ni el compliment d'un compromís protocolari.

No és en la meua condició de President d'aquesta Cambra, sinó en la de company de Vostres Senyories, i del mateix Sr. Pons i Irazazàbal quan ell ocupava un escó en aquest mateix hemicicle, pel que em sent autoritzat a expressar la satisfacció que sentim per la seva presència, la mateixa que, amb tota seguretat, sent ell pel fet d'esser a la que ha estat ca seva i a la qual torna com a tercer ciutadà en l'ordre jeràrquic de l'Estat.

El Sr. President del Congrés dels Diputats ha estat convidat a visitar oficialment el Parlament de les Illes Balears, i he d'agrair públicament a tots els Grups Parlamentaris que la meua proposta fos acceptada sense cap reserva i amb la lògica satisfacció de poder rebre a qui, com ell, ha donat proves de la seva vàlua política, de la seva qualitat humana i del seu lliurement a la representació popular per la qual ocupà el seu escó. Aquesta unanimitat en la invitació, al meu parer, és, en certa manera, una fórmula de la cortesia parlamentària que ell va mantenir sempre en totes les seves activitats.

Aquesta visita oficial, per tant, té molt de retorn a ca seva d'un company que va triar d'altres camins per a la seva actuació política, però que deixà la petjada d'un record agradable que encara roman, com ell mateix, supòs, deu haver tengut ocasió de comprovar en el mateix moment de travessar el portal d'aquesta Institució. Això no obstant, no s'ha de devaluar la seva visita tot reduint-la a un simple acte de companyonia, a un exercici de cordialitat sentimental o a l'enyorança d'uns temps que, pel fet d'esser passats, conviden al record i a la nostàlgia.

El Sr. Pons i Irazazàbal fou un dels protagonistes de la transició a la democràcia des de la més estricta legalitat, igual que bastants dels que som aquí, molts més que en són absents i, sobretot, la immensa majoria dels ciutadans de les Balears que, com a la resta d'Espanya, optaren per la via pacífica per aconseguir la construcció d'un Estat de Dret, democràtic i respectuós de cap a tots els pobles que l'integren, tal com ho prova avui la mateixa existència d'aquesta Cambra.

Com és natural, en mi, s'hi barrejen els sentiments personals amb els records del llarg camí recorregut d'ençà que, tot i defensant vies diferents per a abastar els mateixos objectius, el Sr. Pons i Irazazàbal i molts de nosaltres, com jo mateix, ens trobarem en el Parlament Espanyol, que ara ell presideix, en la difícil tasca d'aconseguir un acord de concòrdia que, feliçment, es resumí en la Constitució vigent, símbol de la nostra voluntat de sumar esforços per aconseguir la reconstrucció democràtica. He dit, i desig que se'm permeti d'incidir en aquest punt, que

el Sr. Pons i Irazazàbal, com jo mateix, igual que la resta dels que treballaren i continuen fent-ho pel bé comú, teníem i tenim un mateix objectiu. I aquest no és cap altre que el de la pau, el benestar i el progrés de la nostra comunitat; de les Balears i d'Espanya. Només ens diferencien, però no ens separen, les vies per aconseguir-ho. Per a això, precisament, per debatre-les i elegir-les, existeixen els Parlaments, màxima expressió de llibertat i respecte, però, sobretot, de representació popular.

Amb aquest esperit, el Sr. Pons i Irazazàbal, i és bo recordar-ho, que ja deu anys d'aquella manifestació demanant l'Estatut, també formà part de la primera Assemblea de Parlamentaris, que fou el germen de la nostra actual realitat autonòmica, amb la consecució del Decret de Pre-autonomia, que ja contemplava la creació del Consells Insulars, per compartir, després, la discussió del document que, igual com va succeir amb la Constitució Espanyola, anà adaptant-se amb rigor i no sense esforç per fructificar en l'actual Estatut, que és el nostre document bàsic de treball i el gran marc legal de la nostra Autonomia. La participació del Sr. Pons i Irazazàbal hi fou important, també des d'aquest punt de vista, i em complau extraordinàriament de recordar-ho, ara i aquí, perquè aquests són, precisament, el lloc i el moment adequats per fer-ho.

Entre d'altres raons perquè, com sol dir-se, no és bo que els arbres no ens deixin veure el bosc, de manera que, després de la seva partida cap a Madrid, per ocupar un Ministeri, precisament el d'Administració Territorial, amb la renúncia obligada al seu escó en aquesta Cambra, el Sr. Pons i Irazazàbal es troba dins la política estatal des de les organitzacions centrals, i no convé d'oblidar que ell fou un dels qui participà en la construcció de la nostra Autonomia. I és des de les nostres organitzacions autonòmiques des de les quals ha retornat a Madrid.

I si he dit, anteriorment, que el Sr. President del Congrés dels Diputats es troba dins la política estatal des de les organitzacions centrals, és precisament, amb la intenció posada en el matís. Massa vegades s'incorre en l'error de diferenciar la política estatal de l'autonòmica, identificant l'Estat únicament amb l'Administració Central, en una confusió que deixa, tàcitament, l'Administració Autonòmica en una inacceptable segona categoria. Si l'error partia de la desinformació popular, em desagradaria, però, per desgràcia, fins i tot en aquesta mateixa Cambra es comet amb freqüència, cosa que em preocupa seriosament, perquè d'aquella famosa frase «l'Estat som jo», es pot passar i s'ha de passar, sense solució de continuïtat, al fet cert que l'Estat som jo, l'Estat som nosaltres, l'Estat som tots.

El Sr. Pons és un mallorquí, un home de les Balears, que està prestigiant, des del seu alt càrrec a la cúpula de l'Estat, aquesta Institució nostra que, ara, el rep amb satisfacció. Per desgràcia, i no efectuaré tan sols un curt repàs de la nostra lleu i nua Història, les nostres Illes han donat molt pocs noms a la política espanyola. Així que ens ha de complaure l'alt lloc que ocupa un de nosaltres, dit en el doble sentit d'home de les Balears i polític que, després de la constitució de la nostra Comunitat Autònoma, sortí d'aquesta Cambra per ocupar altres destinacions, com la que ara l'ha duit momentàniament de tornada, encara que en la seva condició d'Il·lustre visitant.

No obstant això, m'omple d'esperança el fet que sigui un diputat balear i un constructor de la nostra autonomia qui presideixi el Congrés dels Diputats, perquè la nostra veu pot tenir un ressò comprensiu en tan alta Institució, i els nostres problemes poden trobar-hi un defensor en la persona de qui ha sofert les conseqüències de la manca de comprensió i del distanciament que han marcat secularment, i ho continuen fent, les nostres relacions amb l'Administració Central, qualsevol en fos l'època, el règim polític o el color del Govern i el partit o partits que li fessin suport.

L'entranyable recepció que dispensam al Sr. Pons i Irazazabal i l'afecte amb què ell ens visita, malgrat el caràcter oficial de la seva presència entre nosaltres, són una bona prova que la nostra relació no ha de reduir-se a un simple corrent de simpatia, una cordialitat formal, una fórmula de compromís o un gest amistós.

Nosaltres som part interessada en aquesta relació, perquè no veim només en el Sr. Pons i Irazazabal un excompany, un amic o, fins i tot, un col·lega o rival polític, sinó un mallorquí, un home de les Balears que presideix el Parlament Espanyol, la qual cosa no és una satisfacció folklòrica, un xauvinisme antiquat o un patriotisme provincià, sinó la constatació que hi ha algú que coneix els nostres problemes, com a seus, i que els ha patit en carn pròpia. El desconeixement, tal vegada mutu, estic disposat a admetre-ho, no ha estat bo, sinó tot el contrari. És hora de desfer-lo. Per això, a més d'un alt honor, és una sort insistesc, que el Sr. Pons i Irazazabal ocupi la Presidència del Congrés dels Diputats.

Aquesta Cambra que el rep, ho fa des de l'honor de la seva pròpia sobirania en totes les competències que li són pròpies, bé és cert que per una Llei Orgànica del Parlament de l'Estat Espanyol, però desenvolupant la lletra i l'esperit de la Constitució Espanyola vigent, que ha donat lloc a l'actual organització político-administrativa que s'ha anomenat com a Estat de les Autonomies.

Per això, aquesta Cambra és, i s'hi constitueix, la representació sobirana de les Balears, en la mateixa mesura que el Parlament Espanyol, amb les seves dues Cambres, ho és de tot el poble espanyol.

Per tant, en nom d'aquesta representació nostra, lliure i sobirana, del poble de les Balears, em complau de donar la benvinguda, cordial i amistosa a aquest mallorquí, balear il·lustre, el Sr. Pons i Irazazabal, que presideix, avui, la màxima representació lliure i democràtica del poble espanyol.

Moltes gràcies.

(Aplaudiments)

EL SR. PONS I IRAZAZABAL:

Sr. President, Sres. i Srs. Diputats, Molt Hble. President de la Comunitat Autònoma, Srs. Consellers. La vida de cadascú està lligada als escenaris que li han fet companyia i que en gran mesura, l'han determinada. La memòria de llocs i persones és la memòria d'una particular relació i d'una particular posició. És molt difícil tornar als escenaris amb el paper canviat. Estic segur de comptar amb la vostra comprensió per superar la dificultat del moment en què tornant a ca meua, no puc entrar a peu pla ni puc seure a la cadira que sempre havia ocupat.

Aquest retrobament d'avui, que tan generosament heu propiciat, ens dóna ocasió de recordar velles amistats i vivències compartides. Vull agrair-vos la vostra invitació per dur a terme aquest complex ritual de visitar oficialment el meu Parlament, ca meua, i vull també manifestar la meua satisfacció per aquest acte, en el qual es manifesta sensibilitat humana i sentit polític. En la part que em correspon, podeu estar segurs que faig, ben sincerament, la més precisa valoració d'aquestes circumstàncies.

La nostra trobada d'avui és plena, però, de signes que transcendeixen llargament les implicacions personals. Vull aprofitar aquest moment per remuntar als records dels qui ja fa anys vàrem començar plegats, amb conviccions i idees diferenciades, primer, la lluita per les llibertats, i després, la tasca de transitar pacíficament cap a la nostra convivència democràtica. Alguns d'ells som aquí ara, i seria fàcil que als nostres papers d'avui ens inclinàssim, ben lícitament, per altra banda, a evocar els esforços i patiments, les decepcions i les alegries d'una època tan transcendental de les nostres vides i que hem viscut amb tanta intensitat.

Però crec que hem de deixar de banda, fins allà on sigui possible, la interpretació personalitzada i subjectivitzada d'aquest acte. Perquè allò que realment és cert i segur és que avui el President del Congrés dels Diputats visita el Parlament de les Illes Balears. I aquest és el —siguin quines siguin les persones que representen les institucions— gran fet que ens toca considerar, just als deu anys de l'inici d'aquell procés de canvi.

És molt fàcil perdre's a la història, sobretot quan ja ha passat, uns creuen que fa massa via, altres que avança massa a poc a poc. Són pocs, però, els que fan companyia al ritme real dels esdeveniments. Però per damunt de paciències i d'impaciències, els demòcrates i els autonomistes que fa deu anys començaren el camí per fer arrelar en el nostre país un sistema de llibertats i d'autonomia, avui han de sentir-se satisfets per l'obra feta. Es troben en aquest acte unes institucions que representen democràcia i autonomia i que són al servei d'una societat lliure i d'una comunitat balear capacitada per auto-governar-se.

A vegades, convé sortir del camí, fugir del corrent i aturar-se a veure, amb perspectiva, d'on venim i allò que hem fet. Aquest és un bon moment. Enmig dels problemes que tota societat moderna genera, tenim la sensació d'haver posat Espanya i les nostres Illes Balears en el camí d'un futur millor, perquè unes institucions democràtiques consolidades han demostrat que són el corbam imprescindible per a un progrés autèntic. Les possibilitats del nostre poble, la capacitat d'aprofitar les seves més diverses energies, la garantia de poder decidir, la societat i cadascun dels seus sectors, cap on volen orientar les seves esperances i ambicions, formen un horitzó obert de llibertat que mai no ens hauríem de cansar de valorar. I no perquè ara els temps puguin semblar millors que fa uns anys, sinó perquè tenim la certesa que les dificultats i els problemes no neixen d'una fosca fatalitat o d'una absurda conjura, sinó que es troben a l'entranya mateixa de la vida; però sabem també que la vida no està amagada ni mutilada i que es pot manifestar amb totes les seves inesgotables potencialitats.

Res no és fàcil ni simple a una societat com la nostra, però la llibertat ha fet calar la convicció que les simplificacions unilaterals i els arbitriosmes imposats mai no obrin la porta de les solucions ni marquen el camí del progrés. Una societat lliure és forçosament una societat de matisos i d'aportacions plurals. No és de blanc o negre, ni d'ara o mai. Els interessos socials i econòmics no estan ordenadament arrenjarats ni caminen o progressen per vies independents o necessàriament enfrontades i incompatibles. Al revés, les nostres societats són societats d'interessos molt vinculats, de sectors molt interdependents. Són realitats caleidoscòpiques. És difícil fer-ne una síntesi útil. És difícil trobar el punt acceptable i assumible per a la majoria que no sigui insuportable per a la minoria. És difícil reconstruir l'equilibri canviant de les diferències i fixar els objectius i les solucions per a aquestes societats tan diversificades i dinàmiques.

Aquest és el paper dels Parlaments democràtics, un paper difícil, un paper necessari.

Els plantejaments polítics que aspiren expressar les diverses alternatives globals per resoldre els problemes, són tan diversos com la vida complexa exigeix. La societat manifesta la seva imparabile dinàmica plena de disfuncions, però escampada i inabastable.

Es el Parlament, és a dir, el conjunt de forces representatives, el que té la responsabilitat d'expressar i tractar ordenadament els problemes de la societat.

Es el Parlament el que té la responsabilitat d'articular un diàleg de diversitats i de matisos, una confrontació d'alternatives, una reducció d'arbitrarietats i d'unilateralismes. És el Parlament el que té la responsabilitat, en el nostre cas, de dirigir pacíficament les realitats de ciutat i de la part forana, de l'illa major i de les illes menors, de la llengua catalana i de la llengua castellana, de la història i les tradicions i de la modernitat, de la conservació de la naturalesa i de les exigències d'un progrés raonable, de la diversificació de la nostra economia i de la consolidació del turisme, de la redistribució de la riquesa i del manteniment dels estímuls per continuar-ne creant, etc., etc.

Responent a aquests reptes, el Parlament ha de fer també una contribució a la racionalització de la vida política, absolutament imprescindible per reduir la distància a la qual massa sovint es troben els polítics dels ciutadans que representen.

Les societats modernes han acceptat molt més profundament del que a vegades pugui semblar regir-se per comportaments racionals. Els ciutadans, a la seva vida privada, laboral, professional o social es comporten racionalment i esperen dels altres comportaments racionals. Aspiren a un entorn racional, i això no suposa resignació ni frustració. La vida política, però, sembla encara marcada molt sovint per característiques pre-lògiques. No és només que, com deia Clemenceau, les frases d'un polític es puguin reconèixer fàcilment perquè els temps dels verbs estan sempre tots en futur. Certament, s'ha de fer un esforç per acostar-se als candents compromisos del present.

Es pot continuar com fins ara. Es pot mantenir la distància entre programes i promeses i realitzacions posteriors. Es pot continuar utilitzant l'ambigu

repertori, segons el qual la política ha d'illusionar més que interessar, ha de seduir i encantar més que convèncer. Es pot continuar cultivant la vessant màgica de la política. Però jo crec que un esquema de representació no pot seguir funcionant indefinidament de forma creïble i eficaç a una societat adulta, moderna, complexa, si presenta als polítics revestit d'omnipotència divina quan fan els programes i les promeses que han de resoldre tots els problemes, i després, reduïts a la més modesta incapacitat davant la realitat quan tenen oportunitats de demostrar les virtualitats de les fórmules anunciades.

Crec que les societats modernes, cada vegada acceptaran més difícilment els esquemes de la política màgia, les receptes de l'alquímia política, el missatge segons el qual la voluntat serà suficient per modificar la realitat. No és aquesta una reflexió per a aquí i per a avui. És una preocupació consubstancial a la dignificació progressiva del quefer polític i al necessari increment de la confiança dels representants en els seus representants.

La democràcia no és un sistema tancat i acabat. Les profundes transformacions de la societat i l'evolució constant que experimenta obliguen a una reflexió permanent sobre el sistema de representació política. No per qüestionar la seva legitimitat, sinó per assegurar la seva modernitat, és a dir, la seva correspondència amb el temps i amb la història.

La vida democràtica necessita una renovació permanent. Avui, un dels esforços més necessaris és el de la progressiva racionalització de la vida política. Algú podrà dir, això no havia estat mai així. Però moltes vegades ens hem de plantejar objectius nous i un objectiu per a ara mateix és el d'aproximar el llenguatge polític, l'argumentació política, la programació i l'escenografia polítiques a la societat real.

Els Parlaments han de jugar un paper fonamental en aquest procés de modernització permanent dels nostres hàbits democràtics. Certament, els Parlaments poden convertir-se en un àmbit en el qual creixi la distància de la política a la realitat, si alimenten una espiral de confrontació semàntica i una carrera de super-ofertes que discorre dins les quatre parets de l'hemicicle.

Però els Parlaments poden i han de jugar un altre paper. El pluralisme contrastat en un procés de confrontació dialèctica ordenada té una extraordinària virtualitat purificadora. Les idees i els programes semblen encertats fins que són sotmesos a crítica i comparació. Les actuacions polítiques semblen correctes fins que un eficaç sistema de control en fa paleses les deficiències. El pluralisme opera com a mecanisme de correcció de les constants màgiques de la política i exigeix un esforç permanent de racionalització. I el pluralisme té el seu camp d'operacions natural a Parlament.

La nostra vida parlamentària s'emmarca a les tradicions i als models de la cultura democràtica occidental. Però la vitalitat i el pes que avui té la societat espanyola no ens permet limitar la nostra adscripció a aquesta cultura de la democràcia parlamentària a una associació passiva. Hem d'esser socis actius de la cultura democràtica. Això vol dir que hem d'impulsar la necessària renovació de la vida parlamentària no per reduir les funcions dels Parlaments a la societat actual, com a vegades es pretén, no per intentar

mantenir fórmules del parlamentarisme del segle passat, sinó per vitalitzar el paper de les institucions representatives, essencials i insubstituïbles, cercant la seva permanent adequació a la societat que han de representar i servir.

Sr. President, el meu pas per aquest Parlament va constituir una experiència de la meua vida política de la qual em sent orgullós i satisfet. Aquesta casa és plena de records inesborrables, associats a la tasca —en la qual creia llavors i en la qual crec ara— de construir un sistema d'autonomia política. Obrir les portes d'aquesta casa, obrir les portes del Parlament de les Illes Balears, d'un Parlament democràtic representatiu del nostre poble i investir de les competències contemplades a un Estatut d'Autonomia generós de present i de futur, va ser fer una passa tan transcendental i significativa que moltes vegades nosaltres mateixos no sabem valorar.

Tornar avui a entrar a aquesta casa no podria ser més que per reafirmar els impulsos del primer viatge. Posar el Parlament en el centre de les nostres reflexions no és expressar cap casta d'inoportuna preocupació. Expressar insatisfaccions i marcar nous objectius és el camí del progrés. No voldria, per això, haver transmés cap sensació d'inquietud respecte de les nostres institucions, però, en qualsevol cas, vull dir, ben fort, que les meves inquietuds són també les meves més profundes esperances.

Sr. President, ben, ben cordialment, moltes gràcies.

Sres. i Srs. Diputats, ben cordialment, moltes gràcies.

(Aplaudiments)

EL SR. PRESIDENT:

Sres. i Srs. Diputats, s'aixeca la Sessió.